



Національний університет  
«Острозька академія»

## Аспірантська практика

|                            |                                                    |
|----------------------------|----------------------------------------------------|
| Кредити та кількість годин | 4 ECTS; години: 120 год. самостійна робота, захист |
|----------------------------|----------------------------------------------------|

### I. Опис навчальної дисципліни.

Підготовка висококваліфікованих докторів філософії з історії передбачає закріплення набутих теоретичних знань та вдосконалення педагогічних компетентностей у процесі проходження аспірантської педагогічної практики безпосередньо в Національного університеті "Острозька академія" (далі – НаУОА) або в інших ЗВО.

У програмі педагогічної практики аспірантів висвітлено організаційно-методичні засади їхньої практичної професійної підготовки. Подано необхідні матеріали для навчально-методичного забезпечення практики аспірантів з метою опанування ними знаннями, уміннями та навичками.

Аспірантська практика є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з історії і має на меті набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача ЗВО.

Загальний обсяг педагогічної практики складає 120 годин (4 кредити). Терміни проходження практики та її програма визначені в індивідуальному плані аспіранта (але не пізніше 3 року навчання згідно з навчальним планом наукової спеціальності), затверджені науковим керівником.

У процесі практики аспірантами оволодівають сучасними методами, формами та засобами навчання, формують на основі одержаних у ЗВО знань із базових історичних дисциплін професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховують потребу систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Відпрацювання практичних умінь і навичок аспіранта здійснювати підготовку навчально-методичного забезпечення і проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи студентів відбувається безпосередньо під час проходження аспірантської практики.

Аспірантська практика проходить у межах професійно-орієнтованих дисциплін підготовки фахівців, що забезпечує кафедра історії. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься педагогічна практика, здійснюють заздалегідь відповідно до педагогічного навантаження працівників кафедри, як правило, з переліку дисциплін або в межах тематики дисертаційної роботи аспіранта.

Освітня компонента тісно пов'язана з такими курсами: «Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності», «Філософія науки», «Academic Writing», «Психологія і педагогіка вищої школи з методикою викладання професійних дисциплін».

**II. Мета аспірантської практики:** набуття аспірантом навичок та вмінь навчально-методичної роботи. **Завдання практики** полягають у тому, щоб розвивати: уміння перетворення наукових знань у навчальний матеріал; уміння систематизації навчальних та виховних завдань; оволодіння методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань; уміння застосовувати новітні освітні технології; уміння розробляти робочу програму навчальної дисципліни; уміння визначати структурні елементи лекційного, семінарського, практичного, лабораторного заняття відповідно до встановленої мети; уміння розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи; уміння оформляти необхідну документацію, що веде викладач.

**Зазначене вище дозволяє сформулювати в аспірантів:**

**загальні компетентності:**

**ЗК2.** Наполегливість у досягненні мети.

**ЗК3.** Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших.

**ЗК4.** Соціальна відповідальність за результати прийняття рішень.

**ЗК6.** Уміння використовувати Інтернет-технології для організації та забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності.

**ЗК8.** Розвинуті мовні компетентності (українською, англійською або іншими іноземними мовами).

**фахові компетентності:**

**ФК3.** Здатність розуміти сучасні наукові теорії і методи, уміння їх ефективно застосовувати в науковій та освітній діяльності.

**ФК4.** Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.

**ФК5.** Уміння застосовувати принципи та методи педагогіки і психології у освітньому процесі у закладах вищої освіти.

### **III. Результати навчання**

| <b>ПРН згідно з ОНП</b>                                                                                                                           | <b>Результати навчання за навчальною дисципліною</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ПРН2.</b> Демонструвати знання специфіки розвитку історичного пізнання в конкретні історіографічні періоди, у тому числі й на сучасному етапі. | Вміти демонструвати обґрунтоване розуміння еволюції історичного пізнання, виявляючи знання характерних рис історіографічних підходів у різні періоди – від античності до сучасності. Особливу увагу приділяється здатності аналізувати зміну методологій, ідеологічних впливів та наукових парадигм в історіографії, а також критично осмислювати сучасний стан історичної науки. |
| <b>ПРН5.</b> Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команд.                                                                         | Демонструвати здатність ефективно організовувати власну дослідницьку або навчальну діяльність, відповідально ставитися до виконання індивідуальних завдань, а також результативно взаємодіяти з колегами в межах академічної чи професійної                                                                                                                                       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                  | команди.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>ПРН6.</b> Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань історичної науки з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних інтересів.                                        | Вміти інтегрувати теоретичні знання з практичною діяльністю у сфері історичних досліджень, демонструючи здатність приймати обґрунтовані рішення щодо розв'язання наукових і прикладних завдань. При цьому аспірант має враховувати етичні засади історичної науки, повагу до загальнолюдських цінностей, культурну спадщину, а також суспільні й державні інтереси в контексті національної та світової історії.                          |
| <b>ПРН7.</b> Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі історичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти.              | Опанувати навички організації й проведення освітнього процесу з історичних дисциплін у закладах вищої освіти, розробляти наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення навчання, а також володіти сучасними педагогічними підходами та технологіями викладання. Адаптувати методику викладання до специфіки навчальної аудиторії та вимог академічних стандартів.                                                               |
| <b>ПРН8.</b> Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи для опрацювання історичних джерел та здійснення власної наукової, педагогічної, інноваційної діяльності. | Володіти сучасними цифровими інструментами для пошуку, систематизації та аналізу історичної інформації, уміти використовувати спеціалізовані бази даних, цифрові архіви, інформаційні системи та програмне забезпечення для дослідницької, педагогічної та інноваційної діяльності. Критично оцінювати джерела, інтегрувати цифрові технології в освітній процес і наукові розвідки.                                                      |
| <b>ПРН10.</b> Спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності.                                                                                                                  | Демонструвати здатність ефективно комунікувати в академічному та професійному середовищі, підтримувати наукову дискусію, презентувати результати власних досліджень, аргументовано відстоювати позицію та адаптувати стиль спілкування залежно від цільової аудиторії – як фахової, так і широкої громадськості. Особлива увага приділяється володінню навичками публічного виступу, наукової полеміки та популяризації історичної науки. |
| <b>ПРН12.</b> Уміння                                                                                                                                                                                                                                             | Володіти навичками презентації результатів власної наукової,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.                                                     | аналітичної чи методичної діяльності в усній та письмовій формах, уміти брати участь у фаховому обговоренні, формулювати висновки, відповідати на зауваження та конструктивну критику. Адаптувати набуті знання для різних цільових аудиторій, здійснювати їх трансфер у професійне середовище, освітній процес або суспільну практику. |
| <b>ПРН14.</b> Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.        | Мати усвідомленість щодо важливості безперервного професійного розвитку та самоосвіти протягом усього життя. Мати мотивацію до постійного оновлення й поглиблення фахових знань і компетентностей, готовність застосовувати нові наукові та методичні підходи, а також здатність адаптуватися до змін у галузі історії та археології.   |
| <b>ПРН15.</b> Відповідальність у ставленні до виконуваної роботи та вміння досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики. | Демонструвати високий рівень відповідальності у виконанні професійних завдань, дотримується етичних норм та стандартів історичної науки, а також здатність послідовно і цілеспрямовано досягати поставлених цілей, зважаючи на суспільні, культурні та професійні вимоги.                                                               |

#### **IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни).**

| <b>№</b> | <b>Вид діяльності</b>                                                                                                               | <b>Самостійна робота</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Контрольні заходи</b>                 |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| 1.       | Навчальна діяльність аспіранта-практикан та. 18 годин аудиторних занять                                                             | Планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять; проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі; проведення аналізу відвіданих занять; перевірка письмових робіт студентів; проведення консультацій для студентів; підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з предмету, що викладають. (60 год.). | Відвідування занять керівником практики. |
| 2.       | Методична діяльність аспіранта-практикан та. 4 год аудиторних занять інших практиканів і 4 год аудиторних занять викладачів кафедри | Ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у ЗВО (ознайомлення з освітньо-професійною програмою підготовки фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо); ознайомлення з кредитно-рейтинговою                                                                                                                                          | Контроль з боку керівника практики.      |

|    |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                            |
|----|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|    |                                                 | <p>організацією курсу, що доручено викладати; ознайомлення зі змістом історичної освіти (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації); участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо; складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів. (20 год)</p> |                                            |
| 3. | <p>Виховна діяльність аспіранта-практиканта</p> | <p>Ознайомлення з організацією виховної роботи у ЗВО; ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи ЗВО, планом виховної роботи в інституті, в академічній групі; виконання обов'язків помічника куратора академічної групи; планування виховної роботи в академічній групі; відвідування та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти; підготовка і проведення одного виховного заходу; психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому; складання характеристики академічної групи. (20 год.).</p>                                    | <p>Контроль з боку керівника практики.</p> |

|    |                                                      |                                                                                                                                                                |                                     |
|----|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| 4. | Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта та | Виконання індивідуальних дослідницьких завдань протягом практики та складання відповідного звіту; участь у роботі методологічних семінарів кафедри. (15 год.). | Контроль з боку керівника практики. |
| 5. | Захист практики                                      | Виступ-звіт аспіранта на засіданні кафедри про результати проведення практики (5 год.).                                                                        | Залік.                              |

#### ***V. Зміст та організація аспірантської практики***

*Для аспірантів зміст практики полягає в наступному:*

- *Ознайомлення практиканта з основними напрямками діяльності базової кафедри, з професійними обов'язками практиканта, з робочими програмами та навчальними планами дисциплін викладання.*
- *Складання індивідуального плану і програми роботи практиканта, які включають завдання з навчально-виховної, психолого-практичної і науково-дослідницької діяльності.*
- *Відвідування засідань кафедри історії.*  
*Відвідування лекцій, семінарських і практичних занять, що проводяться викладачами базової кафедри (1–2);*  
*Участь в обговоренні „відкритих занять” професорів і доцентів кафедри.*
- *Відвідування навчальних занять з історії, що проводять інші аспіранти-практиканти (1–2) із наступним аналізом. Участь в їх обговоренні.*
- *Підготовка планів і конспектів занять з основних історичних курсів. Проведення практичних занять для студентів, які спеціалізуються з історії.*
- *Підготовка планів і методичних розробок лекційних, семінарських (практичних) занять (18 занять) для студентів-істориків і проведення цих занять.*
- *Оформлення результатів досліджень у вигляді доповіді на теоретичному семінарі чи науковій конференції, що проводить базова кафедра, або у вигляді наукової статті.*
- *Участь у підготовці кафедрою навчально-методичних посібників, контрольних і тестових завдань для студентів, що вивчають історичні дисципліни.*
- *Проведення індивідуальної роботи зі студентами щодо написання курсових робіт, покращення академічної успішності тощо.*
- *Робота в бібліотеці з вивченням рекомендованої студентам наукової літератури до семінарських занять та курсових робіт.*
- *Виступ-звіт аспіранта на засіданні кафедри про результати проведення практики.*

